

Blandingsafgrøder

af Steffen B. Blume

Ved at blande to forskellige afgrøder på samme mark vil der i teorien være visse fordele især mhp. at minimere angreb af svampesygdomme. Fx viste en økologisk landmand i år, at vintertriticale i blanding med rug medførte forsinkede gulrustangreb på triticalesen, hvormed kernerne kunne nå at udvikle sig. Udover en forebyggende effekt mod svampesygdomme kan blandingsafgrøder også være med til at holde ukrudtstrykket nede.

På fem forskellige lokaliteter i Danmark blev det undersøgt, hvorvidt havre i blanding med vårbyg og vårhvede har en effekt på dyrkningssegenskaberne. Der blev anlagt forskellige sammensætninger af udsæd (se tabel 1) for at teste om det havde nogen effekt. I led 1-5 blev havresorten Dominik anvendt, hvorimod sorten Sandokan blev anvendt i led 6-7. Af vårbyg- og vårhvedesort anvendtes hhv. Fairytale og Amaretto.

Generelt har forekomsten af svampesygdomme været lille, og det kan på baggrund af de opnåede resultater være svært at konkludere, at blandingsafgrøder er med til at reducere svampeangreb. På to lokaliteter i Jylland har der dog været angreb af gulrust i hveden. Angrebet har dog været ligeså stort i alle tre led med vårhvede.

I forhold til ukrudt har havre i blanding med vårhvede vist sig at være bedre til at holde ukrudtet nede. Således er ukrudtsforekomsten langt mindre i ledene med vårhvede end i de andre led (se tabel 2). På trods af en god konkurrenceevne mod ukrudt giver vårhvede i blanding med havre langt mindre udbytte end havre i renbestand. Dette skyldes til dels, at havre normalt giver et større udbytte end vårhvede, men muligvis også at vårhveden ikke har været moden på høsttidspunktet (jævnfør kernernes vandindhold i tabel 2).

Derimod har vårbyg i blanding med havre (led 2 og 3) vist større udbytter i forhold til havre i renbestand. Dette var dog ikke tilfældet i led 6, hvor der blev høstet ca. 8 hkg/ha mindre end i de andre led med vårbyg. Dette skyldes formentlig, at der anvendtes en

anden havresort (Sandokan), som nærmest blev udkonkurreret af vårbyggen. Det samme gør sig gældende i led 7, hvor Sandokan er afprøvet sammen med hvede og ligeledes har medført et meget mindre udbytte sammenlignet med vårhvede i blanding med havresorten Dominik (led 4 og 5). Som det fremgår af fraktionerne i den høstede vare (se tabel 2), er andelen af havre helt nede på 28,5 % og 15,8 % i hhv. led 6 og 7, selvom havren i udsædsmængden udgjorde 40 %.

Mht. andelen af havre, vårbyg og vårhvede i udsædsmængde har blandingen med 40 % havre givet det højeste udbytte. Ønskes andelen af byg eller hvede større i høstet vare, vil det ikke forringe udbyttet markant ved at ændre udsædsmængden til 20 % havre og

Tabel 1. Andel af havre, vårbyg og vårhvede i udsædsmængden i procent.

Led	Havre	Vårbyg	Vårhvede
1	100		
2	20	80	
3	40	60	
4	20		80
5	40		60
6	40	60	
7	40		60

Konklusion

Vårbyg i blanding med havre er med til at øge udbyttet i havre.

Vårhvede i blanding med havre giver et lavere udbytte i forhold til havre i renbestand, men har god konkurrenceevne i forhold til ukrudt.

Havresorten Sandokan egner sig ikke som blandingsafgrøde.

Tabel 2. Dyrkningsegenskaber og udbytt niveau for havre, vårbyg og vårhvede i blanding med havre.

Led	Ukrudts- dækning %	Vand i kerne %	Fraktion i høstet vare (%)			Udbytte hkg/ha
			Havre	Vårbyg	Vårhvede	
1	21	15,4	100			42,1
2	25	16,2	23,5	75,8		43,3
3	25	16,1	40,5	58,7		43,8
4	16	17,2	21,4		78,1	35,2
5	16	16,5	38,7		60,6	36,7
6	22	16,6	28,5	70,6		35,3
7	15	17,6	15,8		80,8	28,7